

**KOMENDA GŁÓWNA  
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ  
BIURO SZKOLENIA**



**PROGRAM SZKOLENIA  
KIERUJĄCYCH DZIAŁANIEM RATOWNICZYM  
DLA CZŁONKÓW OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH  
(DOWÓDCÓW OSP)**

Warszawa 2015

**Opracowanie merytoryczne:**

st. bryg. Ireneusz KRÓLIK – KG PSP

st. bryg. Tomasz NACZAS – KG PSP

st. bryg. Janusz SZYLAR – KW PSP Warszawa

bryg. Robert ŁAZAJ – CS PSP Częstochowa

mł. bryg. Krzysztof RASZEWSKI – KW PSP Łódź

st. kpt. Witold CHOJNACKI – KW PSP Kraków

**Opracowanie metodyczne:**

Magdalena STAJSZCZAK – KG PSP

st. kpt. Witold CHOJNACKI – KW PSP Kraków

## SPIS TREŚCI

<b>I. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE</b> .....	4
1. Cel szkolenia.....	4
2. Sylwetka absolwenta .....	4
3. Warunki przyjęcia na szkolenie.....	4
4. Uprawnienia .....	5
<b>II. REALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO</b> .....	5
1. Organizacja szkolenia .....	5
2. Zalecenia i wskazówki metodyczne .....	5
3. Plan nauczania.....	7
<b>III. TREŚCI KSZTAŁCENIA</b> .....	8
1. Struktura i organizacja KSRG .....	8
2. Musztra w Ochotniczej Straży Pożarnej.....	8
3. Prawa i obowiązki KDR podczas prowadzenia działań ratowniczych.....	8
4. Kierowanie działaniami ratowniczymi .....	9
5. Wypracowanie decyzji podczas akcji gaśniczych .....	9
6. Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych w transporcie drogowym, szynowym, lotniczym.....	10
7. Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych podczas zdarzeń chemiczno - ekologicznych .....	10
8. Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych podczas katastrof budowlanych .....	11
9. Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych podczas lokalnych podtopień i powodzi.....	11
10. Ewakuacja osób poszkodowanych z dysfunkcjami .....	11
11. Kierowanie działaniami na przykładzie wybranych akcji ratowniczych.....	12
12. Organizacja łączności dowodzenia i współdziałania .....	12
13. Współpraca z mediami.....	12
14. Egzamin .....	12
<b>IV. LITERATURA</b> .....	13





## I. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE

### 1. Cel szkolenia

Celem szkolenia jest przygotowanie członków Ochotniczych Straży Pożarnych do kierowania działaniami ratowniczymi na poziomie interwencyjnym z umiejętnością dokonywania oceny sytuacji i podejmowania decyzji w działaniach ratowniczych oraz prowadzenia szkoleń kształcących nawyki i umiejętności w OSP.

### 2. Sylwetka absolwenta

Po ukończeniu szkolenia słuchacz powinien:

a) w sferze poznawczej:

- omawiać zasady i typy kierowania działaniem ratowniczym;
- omawiać uprawnienia i obowiązki kierującego działaniem ratowniczym;
- omawiać zasady i sposoby przejmowania kierowania działaniem ratowniczym.

b) w sferze praktycznej:

- formułować i wydawać rozkazy;
- przeprowadzać rozpoznanie, prawidłowo oceniać sytuację i ilość potrzebnych sił i środków;
- wypracowywać decyzje podczas akcji gaśniczych;
- kierować działaniami ratowniczymi w wybranych obiektach;
- kierować działaniami w trakcie wystąpienia innych miejscowych zagrożeń;
- współdziałać z innymi służbami ratowniczymi;
- prowadzić korespondencję radiową i przekazywać meldunki;
- sporządzać dokumentację z przebiegu działań ratowniczych;
- organizować i prowadzić szkolenie;
- dowodzić pododdziałem zwartym.

c) w sferze motywacyjnej mieć ukształtowane postawy:

- zdyscyplinowania;
- odpowiedzialności za zdrowie i życie własne, innych ratowników, osób zagrożonych;
- odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego.

### 3. Warunki przyjęcia na szkolenie

Kandydat na szkolenie powinien posiadać:

- skierowanie wg. wzoru określonego w „Zasadach organizacji szkoleń członków Ochotniczych Straży Pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych” z 2015 roku;
- wiek - nie przekroczone 65 lat;
- minimum 3-letni okres od uzyskania wykształcenia uprawniającego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych;



- potwierdzenie ukończenia szkolenia podstawowego strażaków ratowników OSP wg. programu z 2015 roku lub spełnienie wymagań równorzędnych według „Systemu szkolenia członków Ochotniczych Straży Pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych” z 2006 roku.

#### 4. Uprawnienia

Absolwent szkolenia uprawniony jest do kierowania działaniami ratowniczymi na poziomie interwencyjnym, zgodnie z właściwymi uregulowaniami prawnymi w przedmiotowym zakresie.

## II. REALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO

### 1. Organizacja szkolenia

1. Szkolenie należy przeprowadzić zgodnie z „Zasadami organizacji szkoleń członków Ochotniczych Straży Pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych”.
2. Podstawą organizacji procesu dydaktycznego jest plan nauczania. Podstawową formą nauczania jest lekcja, której odpowiada jedna godzina dydaktyczna, trwająca 45 minut. Dopuszcza się łączenie dwóch jednostek lekcyjnych.
3. Na realizację programu szkolenia przewidziano 36 godzin zajęć dydaktycznych, w tym:
  - **zajęcia dydaktyczne – 33 godzin dydaktycznych;**
  - **egzamin – 3 godziny dydaktyczne.**
4. Warunkiem ukończenia szkolenia jest zaliczenie egzaminu końcowego, składającego się z części teoretycznej.
5. Część teoretyczna egzaminu organizowana jest w formie testu złożonego z 40 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru z jedną prawidłową odpowiedzią. Aby uzyskać zaliczenie z części teoretycznej, należy zaznaczyć prawidłową odpowiedź w minimum 80% zadaniach.
6. Z przeprowadzonego egzaminu końcowego sporządza się dokumentację zgodną z „Zasadami organizacji szkoleń członków Ochotniczych Straży Pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych”.

### 2. Zalecenia i wskazówki metodyczne

1. Szkolenie może odbywać się w systemie dziennym bądź zaocznym, przy czym wielkość grupy uczestników szkolenia nie może przekraczać **20 osób**.
2. Zajęcia praktyczne należy prowadzić w grupach (4-8 osobowych), stosownie do realizowanej tematyki, uwzględniając wskazówki do poszczególnych tematów, przy czym na jedną grupę przypada jeden instruktor.
3. Należy zapewnić warunki do realizacji celów dydaktycznych poprzez stosowanie różnorodnych form organizacji procesu nauczania. Skuteczność procesu dydaktycznego wymaga łączenia metod podających z metodami aktywizującymi.
4. W procesie nauczania należy uwzględniać obowiązujące zasady nauczania oraz racjonalnie łączyć różne metody nauczania.

5. W procesie kształtowania umiejętności słuchaczy powinny wystąpić następujące etapy:
  - uświadomienie słuchaczom nazwy i znaczenia danej umiejętności;
  - sformułowanie na podstawie opanowanych wiadomości reguł, algorytmów postępowania;
  - pokaz wykonania danej czynności przez instruktora;
  - wykonanie pierwszych czynności przez słuchacza pod stałą kontrolą instruktora;
  - systematyczne i samodzielne wykonywanie przez słuchacza ćwiczeń odpowiednio rozłożonych w czasie.
6. Podczas planowania zajęć praktycznych należy zwrócić uwagę na ich właściwą organizację, w tym w szczególności na zapewnienie:
  - odpowiednio przygotowanej pozoracji zdarzenia/sytuacji do założenia;
  - niezbędnego sprzętu;
  - właściwych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.
7. Ćwiczenia prowadzić należy w różnych warunkach terenowych (teren otwarty, teren zurbanizowany, przestrzeń ograniczona, różne ukształtowanie terenu, instalacje technologiczne, zbiorniki, ciekły wodne) i atmosferycznych.
8. Zajęcia praktyczne należy poprzedzić odprawą instruktorsko-metodyczną, którą prowadzi kierownik ćwiczeń. Celem odprawy jest zapoznanie słuchaczy z tematyką i celem ćwiczeń, omówienie ich przebiegu oraz wskazanie zagrożeń mogących wystąpić podczas realizacji zajęć.
9. W czasie trwania ćwiczeń instruktor na bieżąco kontroluje w grupach poprawność wykonywania zadań i koryguje zauważone błędy i nieprawidłowości. Na zakończenie ćwiczeń, w ramach instruktażu końcowego, instruktor podsumowuje zajęcia, sprawdza stopień przyswojenia wiedzy i umiejętności, analizuje i omawia popełnione w czasie ćwiczeń błędy i przyczyny ich występowania oraz wskazuje prawidłowy sposób wykonania zadania.
10. Zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy powinny być zintegrowane z tematyką prowadzonych zajęć. W procesie nauczania należy zwracać uwagę na istniejące lub mogące wystąpić zagrożenia oraz wskazywać na sposoby bezpiecznego wykonywania zadań.
11. Należy inspirować słuchaczy do systematycznego uaktualniania, pogłębiania i rozszerzania wiedzy, a zwłaszcza w toku dalszego doskonalenia umiejętności, prowadzonego w jednostkach macierzystych oraz w formie samokształcenia kierunkowego z zastosowaniem e-learningu.
12. Szczegółowe zalecenia i wskazówki metodyczne znajdują się przy poszczególnych tematach.



### 3. Plan nauczania

L.p.	Temat	T	P	R
1.	Struktura i organizacja KSRG	2	-	2
2.	Musztra w Ochotniczej Straży Pożarnej	-	4	4
3.	Prawa i obowiązki KDR podczas prowadzenia działań ratowniczych	2	-	2
4.	Kierowanie działaniami ratowniczymi	2	1	3
5.	Wypracowanie decyzji podczas akcji gaśniczych	2	2	4
6.	Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych w transporcie drogowym, szynowym, lotniczym	2	1	3
7.	Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych podczas zdarzeń chemiczno – ekologicznych	2	-	2
8.	Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych podczas katastrof budowlanych	2	-	2
9.	Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych podczas lokalnych podtopień i powodzi	1	-	1
10.	Ewakuacja osób poszkodowanych z dysfunkcjami	1	-	1
11.	Kierowanie działaniami na przykładzie wybranych akcji ratowniczych	2	-	2
12.	Organizacja łączności dowodzenia i współdziałania	1	4	5
13.	Współpraca z mediami	1	1	2
14.	Egzamin	3	-	3
	<b>Razem</b>	<b>23</b>	<b>13</b>	<b>36</b>



### III. TREŚCI KSZTAŁCENIA

#### 1. Struktura i organizacja KSRG – 2T

##### **Materiał nauczania:**

Podstawowe akty prawne. Struktura i organizacja KSRG. Zasady organizacji odwołów. Zasady organizacji specjalistycznych działań ratowniczych w KSRG.

##### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- wymienić podstawowe akty prawne dotyczące KSRG;
- wyjaśnić struktury organizacyjne i zasady działania KSRG;
- wymienić zadania stawiane przed podmiotami KSRG;
- omówić zasady organizacji odwołów;
- omówić zasady organizacji specjalistycznych działań ratowniczych w KSRG.

#### 2. Musztra w Ochotniczej Straży Pożarnej – 4 P

##### **Materiał nauczania:**

Musztra zwartych pododdziałów. Zachowanie się w szyku: ugrupowaniu rozwiniętym, ugrupowaniu marszowym :

- ugrupowaniu rozwiniętym: w szeregu, w dwuszeregu.
- ugrupowaniu marszowym: w rzędzie, kolumnie dwójkowej, kolumnie czwórkowej.

##### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- wykonać w szyku krycie, równanie, odstępowanie, łączenie;
- zająć miejsce w szyku w szeregu, w dwuszeregu;
- zmienić miejsce w szyku;
- wykonać marsz w rzędzie oraz w kolumnach dwójkowej i czwórkowej.
- dowodzić pododdziałem zwartym.

#### 3. Prawa i obowiązki KDR podczas prowadzenia działań ratowniczych – 2T

##### **Materiał nauczania:**

Podstawowe akty prawne. Prawa i obowiązki KDR podczas prowadzenia działań ratowniczych. Odpowiedzialność KDR za bezpieczeństwo ratowników i wydawane rozkazy. Zasady bezpieczeństwa w czasie alarmu, jazdy do zdarzeń i powrotu do jednostki. Zasady bezpieczeństwa w czasie działań ratowniczych. Metody zabezpieczenia terenu działań ratowniczych. Odstąpienie od zasad uznanych powszechnie za bezpieczne.

##### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- wymienić podstawowe akty prawne regulujące kompetencje KDR;
- wymienić stopień i zakres odpowiedzialności dowódcy za bezpieczeństwo strażaków ratowników w czasie działań ratowniczo – gaśniczych;
- wymienić i omówić uprawnienia i obowiązki kierującego działaniem ratowniczym;
- omówić zasady bezpieczeństwa w czasie alarmu, zajmowania miejsc w pojeździe, jazdy do zdarzeń oraz powrotu z działań;

- wymienić i omówić zasady bezpieczeństwa w czasie prowadzenia działań ratowniczych w szczególności: zwalczania pożarów, ratownictwa w transporcie drogowym, szynowym i lotniczym, ratownictwa wodnego i działań powodziowych, ratownictwa chemicznego, działań ratowniczych podczas katastrof budowlanych, prowadzenia działań ratowniczych na wysokości;
- omówić metody zabezpieczenia terenu, działań ratowniczych i ćwiczeń w celu niedopuszczenia osób postronnych, zapewnienia bezpieczeństwa ratownikom;
- omówić przypadki dopuszczające odstępnie od zasad uznanych powszechnie za bezpieczne.

#### **4. Kierowanie działaniami ratowniczymi – 2T, 1P**

##### **Materiał nauczania:**

Kierowanie działaniem ratowniczym. Ogólne zasady i typy kierowania. Obowiązki i uprawnienia kierującego działaniem ratowniczym. Prowadzenie działań pomocniczych. Współdziałanie z innymi podmiotami ratowniczymi. Zasady przejmowania kierowania działaniem ratowniczym. Stan wyższej konieczności. Dokumentacja KDR. Określenie lokalizacji i likwidacji zdarzenia. Rozkaz bojowy.

##### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- omówić zasady i typy kierowania działaniem ratowniczym;
- omówić zasady i sposoby przejmowania kierowania działaniem ratowniczym;
- formułować i wydawać rozkazy;
- wyjaśnić występowanie stanów wyższej konieczności i niebezpieczeństwa z tym związane;
- ustalić prawdopodobną przyczynę powstania zdarzenia oraz wysokość strat;
- wymienić i wypełnić dokumentację KDR;
- przydzielać zadania innym podmiotom;
- określić lokalizację i likwidację zdarzenia;
- kierować działaniami ratowniczymi;
- współdziałać z innymi podmiotami ratowniczymi;
- wskazać elementy rozkazu wstępnego i właściwego dla zastępu;
- sformułować rozkaz wstępny i właściwy dla zastępu.

#### **5. Wypracowanie decyzji podczas akcji gaśniczych – 2T, 2P**

##### **Materiał nauczania:**

Rozpoznanie sytuacji pożarowej. Ocena sytuacji pożarowej i ocena możliwości taktycznych. Znaczenie informacji uzyskanych z rozpoznania do oceny sytuacji. Zamiar taktyczny. Podstawowe rodzaje działań taktycznych. Kierowanie działaniami gaśniczymi z uwzględnieniem specyfiki obiektów i terenów. Organizacja zaopatrzenia wodnego.

##### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- dobierać wyposażenie niezbędne do przeprowadzenia rozpoznania;
- przeprowadzić rozpoznanie, prawidłowo ocenić sytuację i ilość potrzebnych sił i środków;
- podać przykłady informacji mających znaczenie podczas oceny sytuacji pożarowej;
- stosować podstawowe elementy taktyki;
- ocenić możliwości taktyczne zastępu;
- wypracować zamiar taktyczny;
- zorganizować zaopatrzenie wodne.



## **6. Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych w transporcie drogowym, szynowym, lotniczym – 2T, 1P**

### **Materiał nauczania:**

Organizacja działań ratowniczych z udziałem pojazdów drogowych, szynowych i statków powietrznych. Rozpoznanie i zabezpieczenie miejsca zdarzenia. Rodzaje zagrożeń. Zasady bezpiecznego prowadzenia działań ratowniczych. Działania ratownicze z udziałem pojazdów drogowych, szynowych i statków powietrznych. Określenie miejsc cięcia, rozpierania i odginania konstrukcji pojazdów drogowych, szynowych i statków powietrznych. Dokonanie dostępu i ewakuacja poszkodowanych. Kierowanie działaniami ratowniczymi z udziałem pojazdów drogowych, szynowych i statków powietrznych. Karta ratownicza pojazdu. Współdziałanie z innymi podmiotami ratowniczymi.

### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- wymienić i omówić etapy działań ratowniczych z udziałem pojazdów drogowych, szynowych i statków powietrznych.
- rozpoznać zagrożenia w czasie zdarzeń z udziałem pojazdów drogowych, szynowych i statków powietrznych;
- przeprowadzić rozpoznanie, zabezpieczyć miejsce zdarzenia;
- zlikwidować skutki zdarzenia i zakończyć działania;
- omówić zasady cięcia, rozpierania i odginania konstrukcji pojazdów drogowych, szynowych i statków powietrznych;
- wskazać miejsca cięcia, rozpierania i odginania konstrukcji pojazdów drogowych, szynowych i statków powietrznych;
- kierować działaniami ratowniczymi oraz ewakuacją ofiar wypadków;
- korzystać z karty ratowniczej pojazdu;
- współdziałać z innymi podmiotami ratowniczymi.

## **7. Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych podczas zdarzeń chemiczno - ekologicznych – 2T**

### **Materiał nauczania:**

Właściwości materiałów niebezpiecznych. Klasyfikacja materiałów niebezpiecznych. Oznakowanie materiałów niebezpiecznych w magazynowaniu, obrocie i transporcie. Rozpoznanie terenu zdarzenia, zagrożenia dla ludzi i środowiska.

### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- omówić właściwości materiałów niebezpiecznych;
- sklasyfikować substancje niebezpieczne do odpowiednich grup;
- odczytać oznakowanie substancji niebezpiecznej;
- omówić sposoby oznakowania substancji niebezpiecznych w magazynowaniu, obrocie transporcie;
- podać zasady przeprowadzenia rozpoznania terenu zdarzenia, zagrożenia dla ludzi i środowiska;
- przeprowadzić rozpoznanie zdarzenia;
- omówić zasady ustawienia zastępów podczas zdarzeń z udziałem materiałów niebezpiecznych.



## **8. Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych podczas katastrof budowlanych – 2T**

### **Materiał nauczania:**

Rozpoznanie terenu zdarzenia podczas katastrofy budowlanej (stabilność konstrukcji obiektu, ilość osób poszkodowanych, stan infrastruktury gazowej, elektrycznej, wodnej, wodociągowej). Organizacja i prowadzenie działań ratowniczych podczas katastrofy budowlanej. Stabilizacja gruzowiska. Podstawowe metody lokalizacji osób zagruzowanych bez użycia specjalistycznego sprzętu.

### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- omówić zasady przeprowadzenia rozpoznania terenu katastrofy budowlanej z uwzględnieniem stabilności konstrukcji obiektu, ilości osób poszkodowanych, stanu infrastruktury gazowej, elektrycznej, wodnej, wodociągowej;
- przeprowadzić rozpoznanie zdarzenia;
- omówić organizację i prowadzenie działań ratowniczych podczas katastrofy budowlanej;
- wskazać sposoby stabilizacji gruzowiska;
- wskazać i omówić metody lokalizacji osób zagruzowanych bez użycia specjalistycznego sprzętu.

## **9. Rozpoznanie i organizacja działań ratowniczych podczas lokalnych podtopień i powodzi – 1T**

### **Materiał nauczania:**

Rozpoznanie terenu zdarzenia podczas lokalnych podtopień, powodzi. Organizacja i prowadzenie działań ratowniczych podczas lokalnych podtopień, powodzi. Ewakuacja osób i zwierząt z terenów objętych powodzią. Znaki umowne.

### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- omówić zasady przeprowadzenia rozpoznania podczas lokalnych podtopień, powodzi;
- przeprowadzić rozpoznanie zdarzenia;
- omówić organizację i prowadzenie działań ratowniczych podczas lokalnych podtopień, powodzi;
- omówić zasady ewakuacji osób, zwierząt i mienia z terenów powodziowych;
- przeprowadzić ewakuację osób, zwierząt i mienia z terenów powodziowych;
- przeprowadzić działania humanitarne na terenie powodziowym;
- zastosować znaki umowne stosowane na terenie powodziowym.

## **10. Ewakuacja osób poszkodowanych z dysfunkcjami – 1T**

### **Materiał nauczania:**

Ewakuacja osób z dysfunkcjami wzroku. Ewakuacja osób z dysfunkcjami słuchu. Ewakuacja osób z dysfunkcjami mowy. Ewakuacja osób z zaburzeniami psychicznymi, umysłowymi. Ewakuacja osób niesprawnych ruchowo i hospitalizowanych.

### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- omówić zasady ewakuacji osób z dysfunkcjami wzroku, słuchu i mowy;
- omówić zasady ewakuacji osób z zaburzeniami psychicznymi, umysłowymi;
- omówić zasady ewakuacji osób niesprawnych ruchowo i hospitalizowanych.

## 11. Kierowanie działaniami na przykładzie wybranych akcji ratowniczych – 2T

### **Materiał nauczania:**

Zadania KDR na poziomie interwencyjnym podczas działań ratowniczych. Współdziałanie z innymi podmiotami podczas działań ratowniczych. Wydane rozkazy bojowe. Analizy zdarzeń.

### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- wskazać zadania KDR na poziomie interwencyjnym podczas działań gaśniczych – studium przypadku;
- wskazać zadania KDR na poziomie interwencyjnym podczas działań ratowniczych z udziałem pojazdów drogowych, szynowych i statków powietrznych;
- wskazać zadania KDR na poziomie interwencyjnym podczas działań ratowniczych z udziałem materiałów niebezpiecznych;
- wskazać zadania KDR na poziomie interwencyjnym podczas działań ratowniczych związanych z uszkodzeniami obiektów budowlanych;
- wskazać zadania KDR na poziomie interwencyjnym podczas działań ratowniczych związanych z lokalnymi podtopieniami i powodzią;
- wymienić zadania dla innych podmiotów podczas działań ratowniczych.

## 12. Organizacja łączności dowodzenia i współdziałania – 1T, 4P

### **Materiał nauczania:**

Wykorzystanie łączności do celów alarmowania, współdziałania, dowodzenia. Organizacja łączności dowodzenia. Schematy łączności.

### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- wyjaśnić rodzaje łączności na terenie akcji: alarmowania, współdziałania, dowodzenia;
- wykorzystać techniczne środki łączności dla zorganizowania łączności dowodzenia;
- sporządzić prawidłowo schemat organizacji łączności.

## 13. Współpraca z mediami – 1T, 1P

### **Materiał nauczania:**

Zasady współpracy KDR z mediami. Podstawowe zasady przekazywania informacji mediom. Zasady kreowania wizerunku strażaka. Organizacja miejsca kontaktu z mediami.

### **Cele szczegółowe:**

*W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:*

- opisać podstawowe zasady współpracy z mediami;
- znać zakres informacji, których nie należy podawać mediom;
- znać zasady dysponowania na miejsce działań rzecznika prasowego PSP;
- zorganizować miejsce kontaktu z mediami;
- stosować zasady bezpieczeństwa w czasie akcji podczas kontaktu z mediami;
- omówić wyjątki i formy sprostowań informacji medialnych.

### **UWAGA:**

Temat „Współpraca z mediami” powinna realizować osoba pełniąca funkcję rzecznika prasowego.

## 14. Egzamin – 3T



#### IV. LITERATURA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 2009 nr 178 poz. 1380 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. 2013 poz. 1340 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 roku o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (Dz.U. 2015 poz. 1505).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 46, poz. 239).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1992 roku w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym (Dz.U. 1992 nr 54 poz. 259).
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 roku w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030).
8. Ceremoniał Ochotniczych Straży Pożarnych ZOSP RP z 27 września 2009 roku z późn. zm.
9. Regulamin umundurowania ZOSP RP z 27 września 2009 roku z późn. zm.
10. Regulamin musztry Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
11. Regulamin ogólny Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
12. Instrukcja w sprawie organizacji łączności w sieciach radiowych UKF PSP, stanowiąca Załącznik do Rozkazu nr 4 KG PSP z dnia 09 czerwca 2009 roku.
13. PN-EN 12561 – 1:2001 Kolejnictwo. Wagony. Cysterny. Część 1: Znakowanie wagonów cystern do przewozu ładunków niebezpiecznych.
14. PN-EN 14564:2005 Cysterny do transportu materiałów niebezpiecznych. Terminologia.
15. PN – EN 1089-3:2004(U), Butle do gazów. Znakowanie butli (z wyłączeniem LPG), Część 3: Kod Barwny.
16. Międzynarodowa konwencja dotycząca drogowego przewozu towarów i ładunków niebezpiecznych.
17. Adamski A., Zarzycki J., Podstawowe pojęcia i definicje z zakresu ratownictwa w transporcie, Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Warszawa 1999 r.
18. Bielicki P., Ratownictwo i ewakuacja podczas pożaru, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej, Częstochowa 2001 r.
19. Bielicki P., Wawrzynowicz H., Osoby z dysfunkcjami a postępowanie w czasie pożaru. Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 2004 r.
20. Cimolino U., Heck J., Linde Ch., Springer H., Südmersen J., Ratownictwo techniczne podczas wypadków z udziałem samochodów ciężarowych, Edura, Warszawa 2003 r.
21. Grzegorzczak K., Buchcar R., Towary niebezpieczne transport w praktyce, ADR Błonie 2011 r.
22. Kielin J. (tłum.), Akcje ratownicze podczas katastrof budowlanych, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 1999 r.
23. Nocoń W., Kokot-Góra Sz., Cytawa A., Grzyb P., Podstawy zabezpieczenia i ratowania strażaków podczas wewnętrznych działań gaśniczych, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, 2011 r.
24. Schroeder M., Płotica M., Żuber vel Michałowski J. Krajowy System Ratowniczo - Gaśniczy w systemie bezpieczeństwa państwa. KG PSP. Warszawa. 1994 r.
25. Schroeder M., Osoby i zjawiska towarzyszące akcji ratowniczej, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 2001 r.
26. Wiśniewski W., Organizacja i technologia gaszenia pożarów lasu, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 2001 r.